

Wyciąg z „Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego dla Huty Cynku „Miasteczko Śląskie” S.A.”

I. ZASADY ZABEZPIECZANIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO

Zgodnie z ustawą z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej oraz Rozporządzeniem Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia z dnia 7 czerwca 2010 roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109 z 2010 r., poz. 719), należy wprowadzić instrukcję zabezpieczania prac niebezpiecznych pożarowo obowiązującą na terenie obiektu.

Instrukcja ma na celu określenie obowiązków i odpowiedzialności pracowników za zapewnienie bezpieczeństwa pożarowego przy wykonywaniu prac pożarowo niebezpiecznych.

Pod pojęciem prac pożarowo-niebezpiecznych należy rozumieć wszelkie prace, nie przewidziane normalnym tokiem pracy lub prowadzone poza wyznaczonymi do tego celu miejscami, jak:

- prace remontowo - budowlane związane z użyciem ognia otwartego, prowadzone wewnątrz obiektu, na przyległym do niego terenie, w sąsiedztwie składowanych materiałów palnych lub palnych elementów konstrukcyjnych budynku,
- prace związane ze stosowaniem gazów, cieczy i pyłów palnych,
- prace prowadzone w strefach zagrożonych wybuchem (np. w pomieszczeniach, w których prowadzone były wcześniej prace z użyciem gazów, cieczy lub pyłów palnych).

Do prac takich zaliczyć należy w szczególności:

1. Wszelkie prace z otwartym ogniem, np.:
 - spawanie, cięcie gazowe i elektryczne;
 - podgrzewanie instalacji, urządzeń i zaworów;
 - podgrzewanie lepiku, smoły itp.;
 - używanie materiałów pirotechnicznych.
2. wszelkie prace związane ze stosowaniem cieczy, gazów i pyłów, przy których mogą powstawać mieszaniny wybuchowe, np.:
 - przygotowanie do stosowania gazów, cieczy i pyłów;
 - stosowanie cieczy do malowania, lakierowania, klejenia, mycia, nasycania;
 - suszenie substancji palnych;
 - usuwanie pozostałości tych substancji ze stanowisk pracy.
3. Na terenie huty, pożarem lub wybuchem mogą grozić w/w prace wykonywane na:
 - zbiornikach i instalacjach z ciekłym tlenem;
 - transformatorach olejowych na stacjach zasilania;
 - elementach maszyn, urządzeń technologicznych czy instalacjach wykorzystujących duże ilości olejów i smarów;
 - pojazdach i maszynach napędzanych gazem płynnym lub paliwami ropopochodnymi;
 - instalacji odzysku Talu ze szczególnym uwzględnieniem zbiornika Na₂S;

oraz w budynkach, pomieszczeniach i składowiskach takich jak:

- składowiska (magazyny) butli z palnymi gazami płynnymi i technicznymi;

- magazyny produktów ropopochodnych (paliwa, smary);
- magazyny chemikaliów (w tym odczynników chemicznych);
- magazyn odzieżowy;
- archiwa;
- stolarnia;
- rozmrażalnia wagonów;
- kotłownia;
- stacja redukcyjna gazu
- innych, w których przechowywane są duże ilości materiałów łatwopalnych.

Do przestrzegania postanowień instrukcji zobowiązani są wszyscy pracownicy Spółki uczestniczący bezpośrednio lub pośrednio w wykonywaniu prac niebezpiecznych pożarowo oraz pracownicy nadzorujący przebieg tych prac, a także pracownicy firm zewnętrznych świadczący usługi dla potrzeb HCM S.A. oraz pracownicy podmiotów gospodarczych wynajmujących obiekty lub pomieszczenia na terenie Spółki.

Obowiązek zapoznania osób wykonujących i nadzorujących prace z postanowieniami Instrukcji, należy do Prezesa Zarządu – Dyrektora Naczelnego lub osoby przez niego wyznaczonej. Postanowienia powinny być zawarte w umowach na wykonanie prac niebezpiecznych pożarowo.

II. INSTRUKCJA ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO

1. Zasady organizacyjne przy ustalaniu zabezpieczeń przeciwpożarowych prac niebezpiecznych pożarowo.

1.1. Prace niebezpieczne pożarowo mogą być wykonywane na terenie obiektu pod warunkiem spełnienia wymagań z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązujących przed, w trakcie ich wykonywania oraz po zakończeniu prac.

1.2. Wymagania, o których mowa poniżej ustalane są komisyjnie, każdorazowo przed rozpoczęciem prac, w oparciu o postanowienia niniejszej instrukcji oraz przepisów szczegółowych obowiązujących w przedmiotowej sprawie.

1.3. Zasady działania komisji, o której mowa w pkt. 1.2:

a) skład osobowy komisji stanowią:

✓ Główny Inżynier ds. Energo – Mechanicznych	– Przewodniczący
✓ Kierownik (właściciel) komórki (firmy) wykonującej prace	– Członek
✓ Kierownik Działu Remontów i Inwestycji	– Członek
✓ Inspektor Ochrony Przeciwpożarowej	– Członek

W razie potrzeby skład komisji może być rozszerzony o inne osoby.

b) prace komisji organizuje jej Przewodniczący;

c) komisja ze swoich prac sporządza „Protokół zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo” (załącznik nr 1 do niniejszej instrukcji);

- d) po wykonaniu zabezpieczeń przeciwpożarowych pomieszczenia, budynku, stanowiska, urządzenia itp. określonych w w/w protokóle, Przewodniczący wydaje komórce (firmie) pisemne zezwolenie na rozpoczęcie prac (załącznik nr 2 do niniejszej instrukcji);
- e) do obowiązku Przewodniczącego należy zorganizowanie i zapewnienie dozoru rejonu prac, zgodnie z ustaleniami zawartymi w „Protokole zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo”.
- f) po zakończeniu prac całość dokumentacji przechowuje Przewodniczący Komisji.

2. Wytyczne zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo.

2.1. Niedopuszczalne jest jednoczesne prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo jak spawanie, cięcie mechaniczne lub szlifowanie powodujące iskrzenie itp., w pomieszczeniach, w których (lub sąsiadujących z nimi) wykonywane są prace z zastosowaniem materiałów palnych, polegające w szczególności na:

- klejeniu, malowaniu lub myciu z zastosowaniem rozcieńczalników łatwo zapalnych,
- szlifowaniu (np. cyklinowaniu) powierzchni wykonanych z materiałów palnych,
- zakładaniu palnych izolacji oraz prowadzeniu robót wykończeniowych przy zastosowaniu materiałów palnych,
- montowaniu wyposażenia wewnątrz wykonanego z materiałów palnych.

2.2. Przygotowanie budynku i pomieszczeń do prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo polega na:

- 1) oczyszczeniu pomieszczeń lub miejsc, gdzie będą wykonywane prace z wszelkich palnych materiałów i zanieczyszczeń;
- 2) odsunięciu na bezpieczną odległość od miejsca prowadzenia prac wszelkich przedmiotów palnych i niepalnych w palnych opakowaniach;
- 3) zabezpieczeniu przed działaniem, np. odprysków spawalniczych materiałów, których usunięcie na bezpieczną odległość nie jest możliwe, przez osłonięcie ich, np. arkuszami blachy, płytami gipsowymi itp.;
- 4) sprawdzeniu, czy znajdujące się w sąsiednich pomieszczeniach materiały lub przedmioty podatne na zapalenie wskutek przewodnictwa cieplnego bądź rozprysków spawalniczych nie wymagają zastosowania lokalnych zabezpieczeń;
- 5) uszczelnieniu materiałami niepalnymi wszelkich przelotowych otworów instalacyjnych, kablowych, wentylacyjnych itp. znajdujących się w pobliżu miejsca prowadzenia prac;
- 6) zabezpieczeniu przed rozpryskami spawalniczymi lub uszkodzeniami mechanicznymi kabli, przewodów elektrycznych, gazowych oraz instalacji z palną izolacją, o ile znajdują się w zasięgu zagrożenia spowodowanego pracami niebezpiecznymi pożarowo;
- 7) sprawdzeniu, czy w miejscu planowanych prac lub w pomieszczeniach sąsiednich nie prowadzono w ostatnim czasie prac malarskich lub innych, przy użyciu substancji łatwo zapalnych;
- 8) przygotowaniu w miejscu dokonywania prac m.in.:
 - a. napełnionych wodą metalowych pojemników na rozgrzane odpadki, np. drutu spawalniczego, elektrod itp.,
 - b. materiałów osłonowych i izolacyjnych niezbędnych do zabezpieczenia toku prac,
 - c. niezbędnego sprzętu pomiarowego, np. do pomiaru stężeń par i gazów palnych w rejonie prowadzenia prac, podręcznego sprzętu gaśniczego,

d. zapewnieniu stałej drożności wyjść ewakuacyjnych z miejsc prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo.

2.3 Podstawowe zasady prowadzenia prac spawalniczych.

- 1) prace powinny być wykonywane w zespołach dwuosobowych (spawacz i pomocnik).
- 2) prace mogą być rozpoczęte po uprzednim zabezpieczeniu miejsca pracy i sąsiedztwa przed możliwością powstania pożaru.
- 3) zespół musi posiadać sprawny podręczny sprzęt gaśniczy w minimalnej ilości:
 - ✓ jeden koc gaśniczy;
 - ✓ jedna hydronetka wodna;
 - ✓ jedna gaśnica proszkowa GP-6 lub większa.
- 4) zestaw spawalniczy musi być sprawny technicznie.
- 5) przewoźne agregaty spawalnicze z butlami należy ustawiać **minimum 5 metrów** od miejsca spawania, **minimum 1 metr**, od grzejników i **minimum 10 metrów** od otwartego źródła ognia.
- 6) Pomocnik spawacza w trakcie spawania czy cięcia obserwuje miejsce spadania iskieł lub ciekłego metalu.

2.4. Przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pożarowo przy użyciu cieczy, gazów i pyłów mogących tworzyć z powietrzem mieszaniny wybuchowe należy przestrzegać następujących zasad:

- 1) dążyć do zmniejszania lub eliminacji stref zagrożonych wybuchem poprzez wentylowanie (mechanicznie, grawitacyjnie) lub przewietrzanie pomieszczeń;
- 2) na stanowiskach pracy mogą znajdować się stosowane tam ciecze, gazy i pyły palne w ilości niezbędnej do prowadzenia prac, z zapasem umożliwiającym utrzymanie ciągłości pracy;
- 3) zapas substancji znajdującej się na stanowisku pracy powinien być przechowywany w niepalnych (lub innych dopuszczonych), szczelnych opakowaniach;
- 4) pozostawianie opróżnionych opakowań na stanowisku pracy jest zabronione;
- 5) po zakończeniu prac, wszystkie naczynia, wanny i pojemniki należy szczelnie zamknąć lub zabezpieczyć w inny sposób przed emisją do otoczenia znajdujących się w nich substancji, tworzących z powietrzem mieszaniny wybuchowe;
- 6) ciecze, gazy i pyły oraz ich pozostałości nie powinny zalegać na urządzeniach, stanowiskach, w przewodach wentylacyjnych i na podłożu;
- 7) prace w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonano inne prace związane z użyciem łatwo zapalnych cieczy lub palnych gazów, mogą być prowadzone wyłącznie po uprzednim pomiarze stężeń par cieczy lub gazów w pomieszczeniu i stwierdzeniu nie przekroczenia 10% ich dolnej granicy wybuchowości.

2.5. Miejsce wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo należy wyposażyć w podręczny sprzęt gaśniczy, w ilości i rodzaju umożliwiającym likwidację wszystkich źródeł pożaru.

2.6. Bezpośrednio po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo w budynku, pomieszczeniu oraz w pomieszczeniach sąsiednich, należy przeprowadzić dokładną kontrolę, mającą na celu stwierdzenie, czy nie pozostawiono tłących lub żarzących się cząstek w rejonie prowadzenia prac, czy nie występują jakiegokolwiek objawy pożaru oraz czy sprzęt (np. spawalniczy) został zdemontowany, odłączony od źródeł zasilania i należycie zabezpieczony przed dostępem osób postronnych.

2.7. Dwie godziny po zakończeniu prac należy przeprowadzić ponowną kontrolę o zakresie jak w punkcie 2.5.

2.8. Prace niebezpieczne pożarowo powinny być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje, zaś sprzęt używany do wykonywania prac powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru.

2.9. Butle z gazami sprężonymi mogą znajdować się na terenie obiektu wyłącznie w okresie wykonywania prac i pod stałym nadzorem.

3. Obowiązki osób wykonujących i nadzorujących prace niebezpieczne pożarowo.

3.1. Do obowiązków wykonawcy prac niebezpiecznych pożarowo należy w szczególności:

- 1) sprawdzenie, czy sprzęt i narzędzia są technicznie sprawne i należyce zabezpieczone przed możliwością zainicjowania oraz rozprzestrzeniania pożaru;
- 2) ścisłe przestrzeganie zaleceń zawartych w protokóle i zezwoleniu na prowadzenie prac;
- 3) znajomość przepisów przeciwpożarowych, obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasad postępowania w przypadku powstania pożaru;
- 4) sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy zostały wykonane wszystkie zabezpieczenia przewidziane dla danego rodzaju prac niebezpiecznych pożarowo;
- 5) ścisłe przestrzeganie wytycznych zabezpieczenia, ustalonych dla prowadzenia danego rodzaju prac niebezpiecznych;
- 6) sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy stanowisko zostało wyposażone w odpowiednią ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego;
- 7) rozpoczynanie prac niebezpiecznych pożarowo tylko po otrzymaniu pisemnego zezwolenia (załącznik nr 2 do niniejszej Instrukcji), względnie na wyraźne polecenie bezpośredniego przełożonego kierującego tokiem pracy;
- 8) poinstruowanie pomocników o wymaganiach przeciwpożarowych obowiązujących dla wykonywanego rodzaju prac niebezpiecznych pożarowo;
- 9) przerwanie pracy w przypadku stwierdzenia sytuacji lub warunków umożliwiających powstanie i rozprzestrzenianie pożaru oraz zgłoszenie tego faktu przełożonemu;
- 10) meldowanie bezpośredniemu przełożonemu o zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo oraz informowanie o ewentualnych faktach zainicjowania ognia, ugaszonego w czasie wykonywania prac;
- 11) dokładne sprawdzenie po zakończeniu pracy, stanowiska i jego otoczenia, w celu stwierdzenia czy podczas wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo nie zainicjowano pożaru;
- 12) wykonywanie wszelkich poleceń przełożonych i organów kontrolnych w sprawach związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym prac i czynności niebezpiecznych pożarowo.

3.2. Osoba, która została upoważniona do sprawowania nadzoru nad przebiegiem prac niebezpiecznych pożarowo, powinna w szczególności:

- 1) znać obowiązujące przepisy przeciwpożarowe oraz nadzorować przestrzeganie tych przepisów przez podległych pracowników;
- 2) dopilnować, aby przed przystąpieniem do prac niebezpiecznych pożarowo wykonane zostały wszystkie zalecenia w zakresie zabezpieczenia obiektu, pomieszczeń, stanowisk, przewidziane w protokóle prac lub zezwoleniu na ich przeprowadzenie;
- 3) sprawdzać zabezpieczenie przeciwpożarowe stanowisk prac niebezpiecznych pożarowo oraz wydawać polecenia gwarantujące natychmiastową likwidację stwierdzonych niedociągnięć;

- 4) wstrzymywać prace z chwilą stwierdzenia sytuacji stwarzających niebezpieczeństwo powstania pożaru, do czasu usunięcia występujących nieprawidłowości;
- 5) brać udział w kontroli stanowisk, pomieszczeń lub budynku po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo.

4. Załączniki do Instrukcji zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych.

Załącznik nr 1 – Protokół zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych

Załącznik nr 2 – Zezwolenie na przeprowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych

PROTOKÓŁ Nr
ZABEZPIECZENIA PRAC POŻAROWO NIEBEZPIECZNYCH

1. **Nazwa i określenie pomieszczenia i miejsca, w którym przewiduje się wykonywanie prac:**
.....

2. **Technologia prac przewidzianych do realizacji:**
.....

3. **Właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w pomieszczeniu (miejscu) prac:**
.....

4. **Rodzaj elementów budowlanych (zapalność) występujących w danym pomieszczeniu lub rejonie przewidywanych prac niebezpiecznych pożarowo:**
.....

5. **Rodzaj prac wykonywanych w pomieszczeniach sąsiadujących z pomieszczeniami (miejscami) wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo oraz sposoby zabezpieczenia obszarów sąsiadujących:**
.....

6. **Rodzaj prac wykonywanych w pomieszczeniach sąsiadujących z pomieszczeniami (miejscami) wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo oraz sposoby zabezpieczenia obszarów sąsiadujących:**
.....

7. **Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego pomieszczenia, stanowiska, urządzenia itp. na okres wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo:**
.....

8. **Ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego do zabezpieczenia toku prac niebezpiecznych pożarowo (minimum jeden koc gaśniczy, jedna hydronetka wodna, jedna gaśnica proszkowa GP-6 lub większa):**
.....

9. **Środki i sposoby alarmowania współpracowników oraz Straży Pożarnej w przypadku powstania pożaru:**

.....
9. Osoba(y) odpowiedzialna(e) za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac:

.....
10. Osoba(y) odpowiedzialna(e) za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywania prac:

.....
11. Osoba(y) zobowiązana(e) do przeprowadzenia kontroli rejonu prac bezpośrednio po ich zakończeniu i dwie godziny później:

.....
Podpisy członków komisji:
(imię i nazwisko, stanowisko)

1.

2.

3.

4.

Miejscowość dnia

ZEZWOLENIE Nr
NA PRZEPROWADZENIE PRAC POŻAROWO NIEBEZPIECZNYCH

1. Miejsce pracy:

.....

(kondygnacja, pomieszczenie, instalacja)

2. Rodzaj pracy:

.....

3. Czas pracy: dnia od godziny do godziny

.....

4. Zagrożenie pożarowe (wybuchowe) w miejscu pracy:

.....

5. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru (wybuchu):

.....

6. Środki zabezpieczenia:

a) przeciwpożarowe

.....

b) BHP

.....

.....

c) Inne

.....

.....

7. Sposoby wykonania pracy:

.....

8. Odpowiedzialni za:

a) przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających i zabezpieczenie toku prac niebezpiecznych pożarowo:

Nazwisko i imię Wykonano.

Podpis

b) wyłączenie rejonu prac spod napięcia:

Nazwisko i imię Wykonano.

Podpis

c) dokonanie analizy stężenia par cieczy, gazów, pyłów w zakresie występowania niebezpiecznych stężeń:

Nazwisko i imię Wykonano.

Podpis

d) stosowanie środków zabezpieczających organizację pracy i instruktaż:

Nazwisko i imię Wykonano.

Podpis

9. Zezwalam na rozpoczęcie pracy w dniu(ach).....

od godziny do godziny

(Zezwolenie jest ważne tylko po złożeniu podpisów przez osoby wymienione w pkt 8).

.....

(Wnioskujący)

.....

(Przewodniczący Komisji)

10. Prace zakończono w dniu o godzinie

Wykonawca

Zamawiający

Wykonawca